

III SPOTKANIA z KULTURĄ ŻYDOWSKĄ

Koniec czerwca przyniósł ze sobą obfitość imprez kulturalnych. Po raz trzeci w ogóle a po raz drugi w Szydłowie odbyły się Spotkania z Kulturą Żydowską. Tegoroczne Spotkania zorganizowały wspólnym wysiłkiem: Chmielnickie Centrum Kultury, Chmielnickie Stowarzyszenie Kulturalne, Urząd Gminy w Szydłowie i Samorząd Miasta Chmielnik. Patronat nad imprezą objęli Włodzimierz Wójcik – Wojewoda Świętokrzyski, Franciszek Wołodźko – Marszałek Województwa Świętokrzyskiego, Zbigniew Banaśkiewicz – Starosta kielecki, Stowarzyszenie Polska-Izrael z Warszawy i Stowarzyszenie im. Jana Karskiego z Kielc.

18 czerwca 2005 r., w sobotę, o godz. 17-ej Wójt Gminy Szydłów Jan Klamczyński wraz z Burmistrzem Miasta i Gminy Chmielnik Jarosławem Zatorskim oficjalnie otworzyli „Spotkania...” Jan Klamczyński powitał gości i wszystkich widzów z Gminy Szydłów. Na widowni zasiedli m.in. goście z Izraela: Mayer Mały i Towa Ben Zwi – śpiewaczka, Joanna Brańska – prezes Stowarzyszenia Polska-Izrael, przewodniczący Rady Miasta Chmielnik Sławomir Wójcik, z-ca burmistrza Chmielnika Bożena Stępień, ksiądz proboszcz Mirosław Tomasik.

Burmistrz Miasta i Gminy Chmielnik Jarosław Zatorski podziękował m.in. samorządowi Gminy Szydłów za współpracę przy organizacji, zaś nauczycielom i dzieciom za przygotowanie programu artystycznego.

Po oficjalnych wystąpieniach uczniowie z szydłowskich szkół przedstawili prezentacje kulturalne. Gimnazjum w Szydłowie zainsceniowało „Legendę o trzech życzeniach”. Szkoła Podstawowa w Solcu Starym przygotowała widowisko pt. „Narodziny miasta”. Z kolei uczniowie z Potoka wystąpili w przedstawieniu słowno-muzycznym „Szma Israel – Słuchaj Izraelu”. Pierwszorzędne widowisko plenerowe przygotowały dzieci ze Szkoły Podstawowej w Szydłowie: „Wędrówka do Ziemi Obiecanej” stanowiła piękną kontynuację przedstawienia jakie zaprezentowali uczniowie rok temu.

Po przedstawieniach plenerowych goście udali się do wnętrza synagogi,

gdzie nastąpiło otwarcie wystawy kopii iluminowanego hebrajskiego z dawnego wyposażenia synagogi w Szydłowie. Manuskrypt hebrajski „Modlitwy na cały rok według obряду polskiego...” został wykonany w 1688 roku dla gminy żydowskiej w Szydłowie na zamówienie jednego z działających w ramach

gminy bractw dobroczynnych. W XIX w. i w okresie międzywojennym modlitewnik łączono z legendarną Esterką i Kazimierzem Wielkim. Pani Joanna Brańska – prezes Stowarzyszenia Polska-Izrael otwierając wystawę, przedstawiła historię rękopisu i zapewniła, iż stowarzyszenie czyni starania by rękopis został zakupiony do zbiorów polskich.

Dużym zainteresowaniem cieszyła się wystawa malarstwa o tematyce żydowskiej. Goście z zainteresowaniem oglądali obrazy kieleckich artystów: Teresy Sadłochy, Barbary Stankiewicz, Elżbiety Festerkiewicz, Andrzeja Rabieja i Władysławy Szproch.

Po otwarciu wystawy odbył się koncert Towy Ben Zwi – artystki z Izraela, ocalałej podczas II wojny światowej z łódzkiego getta. Śpiewaczka wykonała kilka utworów po polsku i w języku Jidysz.

Po koncercie wójt Jan Klamczyński zaprezentował zbiory z dawnego wyposażenia synagogi, które wróciły do Szydłowa. Muzeum Wsi Kieleckiej przekazało odbłaśnice i kinkiety, jakie odnaleziono podczas remontu synagogi pod koniec lat 70-tych XX wieku. Ekspozyty schowano pod podłogą babinca w czasie wojny. Po znalezieniu przez ekipę remontową, przechowywano je w jednej z placówek Muzeum Wsi Kieleckiej, skąd dzięki staraniom wójta wróciły w przeddzień „III Spotkań...” do szydłowskiej synagogi.

Bardzo miłą niespodziankę sprawił gospodarzom uroczystości dyrektor

Prezentacje kulturalne w Szydłowie obejrzało około 150 osób.

Żydowskiego Instytutu Historycznego w Warszawie prof. Feliks Tych, przekazując na ręce wójta unikalne fotografie przedstawiające wnętrze synagogi sprzed wojny i kirkutu w latach 50-tych XX wieku.

Po obejrzeniu wystawy nowych nabytków w synagodze oraz wystawy judaików wypożyczonych od p. Krzysztofa Jaskólskiego, goście zostali zaproszeni do piwnic Domu Kazimierzowskiego, gdzie degustowano potrawy żydowskie przygotowane przez panie: Teresę Michalską i Małgorzatę Kaczmarczyk z Katuszowa.

Drugi dzień „Spotkań...” odbył się w Chmielniku.

Po „III Spotkaniach z Kulturą Żydowską” w Szydłowie pozostało w synagodze kilka nowych ekspozycji. Kopia manuskryptu robi duże wrażenie na turystach zwiedzających obiekt. Należałoby teraz zadbać o odpowiednią ekspozycję dla odzyskanych odbłaśnic i kinkietów. Bożnica z roku na rok zyskuje na atrakcyjności – połączenie niepowtarzalności architektonicznej z coraz bogatszym wyposażeniem w ekspozyty kultury żydowskiej sprawia, że synagoga w Szydłowie wyrasta na obiekt godny zainteresowania coraz bardziej wymagających turystów.

*Tekst i foto:
Piotr Walczak*